

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobkyně: A.R.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem 225 08 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2018 č. j. RN-575 526 7320-315-KLI, o zamítnutí námitek a potvrzení rozhodnutí žalované ze dne 3. 7. 2018, č. j. R-3.7.2018-428/575 526 7320, o starobním důchodu

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje

1. Rozhodnutím ze dne 5. 10. 2018 č. j. X žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 3. 7. 2018, jímž žalobkyni od 6. 1. 2018 přiznala starobní důchod podle ust. § 29 odst. 1 písm. j) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) a s přihlédnutím k článkům 6 a 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ve výši 8 608 Kč měsíčně. K námitkám žalobkyně, aby jí doba pojištění od roku 1972 včetně studia byla hodnocena jako doba česká, odkázala žalovaná na článek 20 odst. 1 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení publikovanou pod číslem 228/1993 Sb., m. s., podle kterého je k hodnocení doby pojištění získané přede dnem rozdělení České a Slovenské federativní republiky před 1. 1. 1993, příslušný nositel pojištění toho smluvního státu, na jehož území má zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem. Ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky byla žalobkyně zaměstnána v ústavu sociální péče pro mládež, jehož sídlo nebylo zapsáno v obchodním rejstříku. Žalovaná proto aplikovala ust. článku 20 odst. 2 smlouvy, podle něhož pokud občan neměl ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky, tj. k datu 31. 12. 1992 nebo naposledy před tímto dnem zaměstnavatele se sídlem na území této republiky, považují se všechny doby zabezpečení získané před tímto dnem za doby toho státu, na jehož území měl občan trvalý pobyt ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem. Protože žalobkyně měla ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky pobyt na území Slovenské republiky, byla veškerá dosažená doba pojištění získaná do 31. 12. 1992 považována jako slovenská doba pojištění a k přiznání a výplatě důchodu za tuto dobu je příslušný slovenský nositel pojištění.
2. Žalobkyně ve včas podané žalobě namítala, že doslovný výklad článku 15 Správního ujednání o provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení není v jejím případě namístě. Záměrem tohoto ustanovení bylo nepochybně dát vodítko pro posuzování sídla zaměstnavatele, avšak nikoliv pro případy, kdy o sídle nejsou pochybnosti. Ze samotného názvu zaměstnavatele žalobkyně Ústav sociální péče pro mládež Ostravice je zřejmé, že sídlo této organizace bylo na území České republiky. Skutečnost, že tento zaměstnavatel nebyl zapsán v obchodním rejstříku, by neměla být vykládána v neprospěch žadatele o důchod, neboť podle tehdejší úpravy se ústavy do obchodního rejstříku nezapisovaly. Žalobkyně proto trvá na tom, že sídlo zaměstnavatele v jejím případě bylo ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky na území České republiky a že doba pojištění do 31. 12. 1992 by měla být považována za českou dobu pojištění. Navrhovala, aby napadené rozhodnutí žalované bylo zrušeno a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení. Podáním doručeným Krajskému soudu v Ostravě dne 17. 4. 2019 žalobkyně odkázala na osobní list důchodového pojištění, podle kterého je od 1. 12. 1991 až doposud zaměstnaná u téhož zaměstnavatele v České republice a platí po celou dobu pojištění do „pokladnice České správy sociálního zabezpečení“. Požaduje, aby jí při výpočtu starobního důchodu byly započteny i příjmy za celý rok 2018 a odpracované měsíce 2019.
3. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalované ze dne 5. 10. 2018 č. j. X a připojeným dávkovým spisem žalobkyně a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného dávkového spisu žalobkyně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně podala prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě žádost o starobní důchod dne 30. 1. 2018 s tím, aby jí tento důchod byl přiznán od 26. 1. 2018. O této žádosti rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 3. 7. 2018 tak, že žalobkyni přiznala podle ust. § 29 odst. 1 písm. j) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a s přihlédnutím k článkům 6 a 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 starobní důchod od 26. 1. 2018 ve výši 8 608 Kč měsíčně. Pro výši tohoto důchodu žalovaná započítala dobu pojištění žalobkyně v českém důchodovém pojištění v rozsahu 9 156 dní a ve slovenském důchodovém pojištění 7 212 dní, celkem tedy 16 368 dní. V poměru délky těchto dob žalovaná vypočetla výši základní i procentní výměry starobního důchodu tak, že základní výměra tohoto důchodu činí 1 511 Kč měsíčně a procentní výměra 7 097 Kč měsíčně, celkem tedy výše starobního důchodu byla přiznána částkou 8 608 Kč měsíčně. Doba pojištění v osobním listu důchodového pojištění žalobkyně od 1. 9. 1972 do 31. 12. 1992 byla uvedena jako slovenská doba pojištění a od 1. 1. 1993 do 25. 1. 2018 jako česká doba pojištění. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, ve kterých nesouhlasila s tím, že jí byl starobní důchod přiznán „v poměrné výši“ a požadovala, aby žalovaná celou dobu pojištění od roku 1972 včetně studia zhodnotila jako dobu českou. K datu rozdělení společného státu 31. 12. 1992 byla zaměstnána na území České republiky v Ústavu sociální péče pro mládež v Ostravici a u tohoto zaměstnavatele byla nepřetržitě zaměstnána doposud. Dodala, že výši starobního důchodu považuje za nepřiměřeně nízkou se zřetelem k náročnosti vykonávané práce, která by měla být „hodnocena ve výhodnější pracovní kategorii“ a požadovala zhodnocení příjmu za období ledna 2018. O těchto námitkách, jak bylo již shora uvedeno, rozhodla žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím.
6. Z obsahu dávkového spisu krajský soud dále zjistil, že dne 4. 9. 2018 vydala žalovaná další rozhodnutí o starobním důchodu žalobkyně, kterým tento důchod od 14. 9. 2018 snížila na částku 7 692 Kč měsíčně, neboť zjistila, že v rozhodnutí ze dne 7. 3. 2018 byla chybně stanovena výše procentní výměry důchodu, přičemž pro jeho výpočet byl vykázán za rok 1992 vyměřovací základ ve výši 524 499 Kč namísto částky 52 499 Kč. I proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, které žalovaná rozhodnutím ze dne 1. 11. 2018 zamítla a potvrdila zároveň rozhodnutí ze dne 4. 9. 2018. Při jednání krajského soudu pak žalobkyně uvedla, že proti tomuto rozhodnutí žalobu nepodala.
7. Zásadní a v podstatě jedinou žalobní námitkou žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2018 bylo to, že jí měla být doba pojištění do 31. 12. 1992 započtena jakožto česká a nikoliv slovenská doba pojištění. Žalobkyně odkázala na článek 20 odst. 1 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení a na článek 15 odst. 1 Správního ujednání o provádění této smlouvy. Skutečnost, že ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebyl její zaměstnavatel zapsán v obchodním rejstříku, by dle žalobkyně neměla být vykládána v její neprospěch, jakožto žadatelky o starobní důchod. Spornou byla tedy otázka, zda dobu před 1. 1. 1993 bylo možno

v případě žalobkyně považovat za českou dobu pojištění získanou podle českých právních předpisů. Podle článku 20 odst. 1 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení ze dne 29. 10. 1992 doby zabezpečení získané přede dnem rozdělení České a Slovenské federativní republiky se považují za doby zabezpečení toho smluvního státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem. Podle odst. 2 téhož článku, pokud občan neměl ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem zaměstnavatele se sídlem na území České a Slovenské federativní republiky, považují se doby zabezpečení získané před tímto dnem za doby zabezpečení toho smluvního státu, na jehož území měl občan trvalý pobyt ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem. Podle článku 15 odst. 1 Správního ujednání o provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení se sídlem zaměstnavatele rozumí adresa, která je jako sídlo zapsána v obchodním rejstříku. Je-li zaměstnavatelem fyzická osoba, je sídlem adresa, která je v obchodním rejstříku uváděna jako místo podnikání; je-li zaměstnavatelem odštěpný závod nebo jiná organizační složka zapsaná v obchodním rejstříku, rozumí se sídlem zaměstnavatele adresa tohoto odštěpného závodu nebo organizační složky. Podle odst. 2 téhož článku není-li adresa zaměstnavatele v obchodním rejstříku uvedena (např. některé podniky zřízené přímo zákonem), postupuje se podle článku 20 odst. 2 smlouvy.

8. Krajský soud považuje za vhodné uvést, že účelem výše citovaného článku 20 smlouvy bylo stanovení kritérií hodnocení dob důchodového pojištění (resp. zabezpečení) získaných za doby existence československé federace a pro spravedlivé rozdělení nákladů na výplatu důchodů mezi nástupnickými státy. Nástupnické státy se přitom dohodly, že je rozhodné sídlo právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku či její organizační složky rovněž zapsané v obchodním rejstříku. Pro případ, že zaměstnavatel neměl zápis v obchodním rejstříku, bylo dohodnuto jako kritérium místo trvalého pobytu ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem. Ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky byla žalobkyně prokazatelně zaměstnána v Ústavu sociální péče pro mládež Ostravice se sídlem Ostravice, Mazák 405. Podle rozhodnutí Okresního ústavu sociálních služeb ve Frýdku – Místku o stanovení platových podmínek, založených v dávkovém spisu žalobkyně, byla žalobkyně k tomuto zaměstnavateli přijata do pracovního poměru dnem 1. 12. 1991. Ústav sociální péče pro mládež Ostravice byl přitom příspěvkovou organizací zřízenou podle zákona č. 163/1989 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České socialistické republiky (rozpočtová pravidla republiky) a podle ust. § 34 odst. 3 tohoto zákona byl zřizovatel povinen zabezpečit oznámení o zřízení rozpočtové nebo příspěvkové organizace v Ústředním věstníku České republiky. Tento zákon byl účinný od 1. 1. 1990 a byl později nahrazen od 1. 1. 1991 zákonem č. 576/1990 Sb. Teprve zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ustanovil v § 27 odst. 12 povinnost zápisu příspěvkových organizací do obchodního rejstříku, přičemž návrh na tento zápis podává zřizovatel. Účinnost tohoto zákona byla stanovena až dnem 1. 1. 2001.
9. V projednávané věci je tedy nesporné, že žalobkyně byla ke dni rozpadu České a Slovenské federativní republiky 31. 12. 1992 zaměstnána u zaměstnavatele, který nebyl zapsán v obchodním rejstříku. Žalovaná tedy nepochybila, když postupovala v souladu se shora citovaným článkem 20 odst. 2 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení a s článkem 15 Správního ujednání o provádění této smlouvy a

dospěla k závěru, že k datu 31. 12. 1992 byla žalobkyně hlášena k trvalému pobytu ve Slovenské republice na adrese Č., M. 223, v důsledku čehož hodnotila dobu pojištění získanou do 31. 12. 1992 podle slovenských právních předpisů.

10. Namítala-li žalobkyně v podání doručeném zdejšímu soudu dne 17. 4. 2019, že jí při výpočtu starobního důchodu měly být zahrnuty i příjmy za rok 2018 a „odpracované měsíce 2019“, pak tato žalobní námitka byla vznesena až po uplynutí lhůty k podání žaloby (ust. § 71 odst. 2 věta třetí s.ř.s.). Nicméně i tato žalobní námitka je se zřetelem k ust. § 16 odst. 1 a § 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění nedůvodná se zřetelem k tomu, že rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, tj. v případě žalobkyně rok 2017.
11. Na základě výše uvedeného krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu žalobkyně zamítl, neboť není důvodná.
12. Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovaná na jejich náhradu nárok ze zákona nemá (ust. § 60 odst. 2 s.ř.s. a ust. § 118d zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, ve lhůtě 2 týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 27.8.2019

JUDr. Petr Indráček
samosoudce